

GŁOS ZNAD PREGOŁY

Nr 10 (159) październik 2009

PISMO WSPÓLNOTY KULTURY POLSKIEJ W OBWODZIE
KALININGRADZKIM *ukazuje się od XI 1995 r.*

Rok 2009 rokiem Słowackiego

W tym roku mija 200 rocznica urodzin i 160 rocznica śmierci jednego z największych polskich poetów – Juliusza Słowackiego. Słowacki uważał, że oprócz poznania naukowego, droga do prawdy polega na objawieniu. Jest ono udziałem jedynie jednostek wybitnych. Czuł, że jest tym wybranym, że powinien przyjąć rolę duchowego przewodnika reszty narodu.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej 9 stycznia 2009 r. ogłosił rok 2009 rokiem **Juliusza Słowackiego**. Juliusz Słowacki herbu Leliwa to jeden z najwybitniejszych poetów polskich doby romantyzmu, dramaturg i epistolograf, filozof i mistyk. Obok Mickiewicza, Krasińskiego i Norwida określany jako jeden z Wieszczów Narodowych. Słowacki urodził się w wrześniu 1809 w Krzemieńcu w południo-wschodniej części dawnej I Rzeczypospolitej. Jego ojciec, Euzebiusz, był profesorem literatury w Liceum Krzemienieckim i Uniwersytecie Wileńskim. Matka Słowackiego, Salomea z Januszewskich, polska Ormianka prowadziła salon literacki, dzięki czemu Juliusz miał w dzieciństwie i wczesnej młodości szeroki kontakt z ówczesną elitą intelektualną.

Po studiach prawniczych w Wilnie przybył w 1829 r. do Warszawy i objął posadę w Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu. Po wybuchu powstania listopadowego podjął pracę w powstańczym Biurze Dyplomatycznym księcia Adama Jerzego Czartoryskiego. Po upadku powstania pozostał na emigracji we Francji i Szwajcarii, dużo podróżował też po krajach antycznych.

Nigdy się nie ożenił. Żył z inwestycji na paryskiej giełdzie, gdzie pomnażał przysyłane przez matkę pieniądze. Swoje dzieła wydawał sam.

Słowacki zmarł w kwietniu 1849 r. i został pochowany w Paryżu. W 1927 roku prochy Słowackiego zostały przewiezione do Polski i pochowane na Wawelu w Krakowie. Na powtórny pogrze-

bie Józef Piłsudski (Słowacki był Jego ulubionym poetą) powiedział:

„W imieniu Rządu Rzeczypospolitej polecam Panom odnieść trumnę Juliusza Słowackiego do krypty królewskiej, bo królom był równy.”

Mimo iż Słowacki żył zaledwie 40 lat, jego twórczość literacka była obfita i różnorodna. Poeta pozostawił po sobie 13 dramatów, blisko 20 poematów, setki wierszy, listów oraz jedną powieść. Był poetą nastrojów, mistrzem operowania słowem. Stworzył też spójny system filozoficzny, który nazwał *filozofią genezyjską*.

Utwory Słowackiego, zgodnie z duchem epoki i ówczesną sytu-

acją narodu polskiego, podejmowały istotne problemy związane z

drogi do poznania absolutnej prawdy. Pierwsza to poznanie naukowe, które jest jednak tylko cząstkowe i wymaga żmudnych, długotrwałych badań. Druga natomiast polegała na objawieniu, natychmiastowo zapewnia wiedzę o wszechświecie. Objawienie staje się jednak udziałem jedynie jednostek wybitnych – stąd przekonanie Słowackiego, iż owe wybrane jednostki, np. natchnieni poeci, powinni przyjmować rolę duchowego przewodnika reszty narodu.

Stworzył oryginalne wielkie dramaty: *Kordian* 1834, *Ballady i Lilla Weneda* 1834, *Horsztyński* 1835, *Lilla Weneda* 1840, *Mazepa* 1839, *Sen srebrny Salomei* 1843, *Ksiądz Marek* 1843, *Fantazy* 1845-46, poematy: *Anielli* 1838, *Beniowski* 1841 i *Król-Duch*. Szczyt jego poetyckiego geniuszu stanowi cykl tajemniczych liryków genezyjskich, gdzie daje wykładnię swojego systemu filozoficznego – ewolucji świata od materii do czystego ducha - poemat *Król-Duch* 1845-1849. Niedoceniany i zwalczany przez Adama Mickiewicza, doczekał się uznania dopiero na przełomie XIX i XX wieku. Nie-samowitym spełnionym proroctwem Słowackiego stał się jego wiersz *Pośród niesnasków Pan Bóg uderza...* z 1848 roku, który wielokrotnie przywoływał Jan Paweł II. „...A trzebaż mocy, byśmy ten Pański Dźwignęli świat... | *Więc oto idzie - Papież Słowiański, | Ludowy brat... | Oto już leje balsamy świata | Do naszych łon, | Hufiec aniołów - kwiatem umiata | Dla niego tron. | On rozda miłość, jak dziś mocarze | Rozdają broń, | Sakramentalną moc on pokaże, | Świat wzięwszy w dłoń...*”

przygotował ms